DE OOSTPOST.

LETTERKUNDIG, WETENSCHAPPELIJK EN COMMERCIEEL

NIEUWS- EN ADVERTENTIEBLAD.

PRIJS VAN INTEEKENING.

Voor den geheelen jaargang voor Soerabaya ƒ 25.—
Idem franco per post. „ 27.—
Voor den eersten halven jaargang voor „ „ 7.50
Idem franco per post. „ 9.—
De OOSTPOST verschijnt elken Maandag en Donderdag.

MAANDAG 8 JUNIJ.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ 2.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het segel.
Advertentien met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

No. 46. VERANTWOORDELIJKE UITGEVERS E. FUHRI & CO, TE SOERABAYA. 1857.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT

Van den 2den *Junij* 1857, N°. 44.

Bij beschikking van Zijne Excellentie den Minister van Kolonien, van den 13den Januarij 1857 lett. A no.32, is aan den predikant bij de protestantsche gemeente in Oost-Indie, met verlof in Nederland, H. Marnstra, verleend eene verlofsverlenging voor den tijd van vier maanden.

Civiel Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst met behoud van regt op pensioen, de tweede algemeene pakhuismeester te Batavia J. Obdam.

BENOEMD:

Tot resident van Bezoekie, de gewezen resident van Besoekie H. A. van der Poel, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd.

Tot tweeden algemeenen pakhuismeester te Batavia, F. F. J. van Hengst laatst algemeene pakhuismeester te Samarang, thans op nonaktiviteit.

Tot tweeden substituut-griffier bij het hoog-geregtshof van Nederlandsch-Indie, de ambtenaar der eerste klasse, tijdelijk ter beschikking van den resident van Palembang, mr. W. E. van der Hout.

GESTELD:

Ter beschikking van den resident van Palembang, ten einde te worden belast met de funktien van sekretaris bij de regtbank van burgerlijke en lijfstraffelijke regtspleging, en van auditeur-militair aldaar, mr. R. V. Heijliger, doctor in de beide regten, onlangs uit Nederland aangekomen.

(*Voor het land*). Aan het handeldrijvend publiek wordt bij deze, naar aanleiding van het laatste gedeelte van artikel 10 van het staatsblad 1854 No. 62, bekend gemaakt, dat bij de betaling van regten ten kantore van den ondergeteekende geene silveren of koperen pasmunt zal worden ontvangen, dan tot een bedrag van tien en twee gulden.

SOERABAYA, 2 *Junij* 1857. *De ontvanger der Inkomende en uitgaande regten*, R. H. A. HEIDSIECK.

(*Voor het land*). Debiteuren aan het vendu-kantoor te Soerabaya, over de maand Februarij ll. welke nog achterlijk zijn in de voldoening hunner schulden, worden bij deze herinnerd, dat de aanzuivering daarvan uiterlijk op ultimo dezer zal moeten plaats hebben, indien zij zich tegen geregtelijke vervolging willen vrijwaren.

SOERABAYA, 5 *Junij* 1857. *De super-Intendent van gemeld kantoor*, J. J. MODDERMAN.

Njang menoengak pengbaiaranja oewang lelang darie boelan Februarij taoon inie, die kasie ienget biar membaijar soepaia jangan mendjadie keroesagannja sendirie.

SOERABAYA, 5 *Junij* 1857. *kepala darie kantoor lelang*, J. J. MODDERMAN.

(*Voor het land*). De kapitein-ter-zee, direkteur van het marine etablissement alhier, brengt ter kennis van belanghebbenden, dat, op daartoe bekomen magtiging, op Zaturdag den 27sten Junij a. s. voor s' lands marine-pakhuizen, onder s' gouvernements nadere goedkeuring, zal worden verkocht Z. M. gekoperde schoenerbrik *Egmond*, zoo als dezelve in het bassin aan het marine-etablissement is liggende; alsmede zonder reserve eenige van dien bodem afkomstige inventaris-goederen.

SOERABAYA, 5 *Junij* 1857. *De kapitein-ter-zee voornoemd*, KUIJP,

(*Voor het land*). Met referte tot de advertentie No. 13 voorkomende in de *Javasche Courant*, van Zaturdag den 21sten Februarij jl. No. 15, wordt bekend gemaakt, dat de publieke verkoop der daarbij bedoelde werktuigen, zal plaats hebben op Vrijdag den 10 Julij aanstaande.

De Hoofd Ingenieur, Chef der 4e waterstaats afdeeling, H. DE BRUYN.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING

Op Dingsdag den 8sten Junij.

Voor het pakhuis van de heeren Fraser Eaton & Co. te Kalimaas.

Op Woensdag den 9den Junij.

Voor de woning van den heer A. Kroese te Gedong Banger.

Op Woensdag den 10den Junij.

Voor de toko van den heer D. D. Van Boeckholtz in de Chin. kamp.

Op Donderdag den 11den Junij.

Bij den pachter der pandjeshuizen The Tiansoe in de Chin. kamp.

ADVERTENTIEN.

VERKOOP VAN EEN SCHIP.

De aangekondigde vendutie van het Fransche schip **NANTAISE** en INVENTARIS GOEDEREN zal plaats vinden op *Dingsdag den 9den Junij e. k.* te *Kalimaas*, voor het pakhuis van

De Agenten

(340) FRASER EATON & CO.

VENDUTIE

Op Vrijdag den 12den Junij.

In de pakhuizen van MAJOR MATZEN & Co.; in de Chinesche kamp van eene partij SUIKER in zakken en in kleine kranjangs; WAS, BORSTELS, TOILETZEEP en REUKWERKEN, ROODE ZAKDOEKEN uitmuntend ENGELSCH BIER, hier afgetapt, ROODE WIJN, FILTREERMACHINES, TEERKWASTEN, IJZERWERK, ZWAVEL, en vele andere goederen. (346)

VENDUTIE.

Op de vendutie van den 12den dezer,

Bij MAJOR MATZEN & Co, zullen nog worden verkocht.
Twee WAGENS.
Een HANDCHAIS, en
DRIE PAARDEN, waaronder EEN SPAN IJZERSCHIMMELS. (352)

STERFGEVALLEN.

Heden den 7den Junij 1857, overleed de heer JOHANNES FREDERIK NEIJNDORFF, in den ouderdom van 52 jaren, in leven Procureur bij den raad van Justitie te Soerabaya.

Namens de weduwe NEIJNDORFF,
De gesubst. Executeuren,
J. P. STOELMAN.
(352) W. C. DE BRUIJN.

IETS OVER DE CHINEZEN IN CHINA.

De meeste eigenaardigheden, welke ons als Europeanen kenmerken, ons den stempel van de ons eigene beschaving indrukken, waarop wij trotsch zijn en die wij als kostbare overwinningen beschouwen, zijn den Chinezen geheel en al vreemd, schijnen hun onbegrijpelijk en niet zelden hoogst belagchelijk toe. De Chinees beschouwt deze onze eigenaardigheden met hetzelfde vooroordeel, waarmede wij over de zijne spotten. Reeds het menschenras is geheel verschillend en de Chinees met zijne gele, op tarwe gelijkende, kleur behoort tot het Mongoolsche ras, vindt aan ons even soo veel en nog meer aanstootelijks dan wij aan hem, in oogen, haar en kleeding. Wij nemen den hoed af, als wij elkander beleefdelijk willen groeten; dit vindt de Chinees hoogst ongemanierd en onbeleefd; hij knikt ook nimmer met het hoofd, schudt niemand de hand, maar wanneer hij sich vriendelijk en beleefd wil betoonen, bedekt hij het hoofd, valt op de knieën kromt zijn rug en houdt de gebalde vuisten voor de borst. De Europeaan laat hem, wien hij een teeken van onderscheiding wil geven of die hooger staat dan hij, aan zijne regterzijde gaan, de Chinees geeft in dit geval de linkerzijde, maar daarentegen stijgt hij aan de regterzijde van het paard in den sadel, houdt de teugels in de regter- en den waaijer in de linkerhand. Eene Chinesche vrouw of meisje, welke sich met ontblooten boezem of hals vertoonde, zoude haren goeden naam verliezen; dit is in Europa, zoo als men weet, geenszins het geval; zij verwringt en krimpt hare voeten in, maar vindt een keurslijf barbaarsch.

Een Chineesch boek moet men van achteren openslaan. De Europeaan heeft ordeteekenen in het knoopsgat of op de borst, de Chinees draagt de onderscheidingsteekenen als paauwenvederen of glasknoopen op zijn muts. De meeste Europeanen hebben tot leerstelsel, dat de mensch van natuur verdorven is en nemen eene erfzonde aan; de Chinees gelooft integendeel, dat elk mensch van natuur goed is.

Wij hebben paasen, policie, nijverheidsconcessien en hadden of hebben boeken censuur; China heeft nooit passen geslotene of beperkte bedrijven en dergelijken gekend en steeds vrijheid van drukpers gehad.

Wij hebben de overtuiging, dat voor de leden van het regerend geslacht een geboorteregt op den troon en hooge waardigheden van staat betaan; de Chinezen niet. De geschiedenis der heerschers in China strekt zich 3000 jaren vóór onze tijdrekening uit en Europa heeft naauwelijks één staat die 1000 jaren oud is. Elke Chinees is van de overtuiging doordrongen, dat geen mensch door zijne afstamming zich een regt op de regering kan verwerven; zijn Keizer wordt hoogelijk vereerd, maar van elk ongunstig natuurverschijnsel wordt hem de schuld gegeven; want de Chinees neemt aan, dat het van den hemel komt en is elke ramp vindt hij een bewijs, dat de regerende vorst opgehouden heeft, de vertegenwoordiger des hemels te zijn, als hoedanig men hem toch beschouwen wil. Daarom ook geldt opstand voor volkomen geregtvaardigd en gelukt hij, dan wordt aangenomen, dat de hemel het zoo gewild en gezegend heeft. Het regt tot gewapenden opstand houdt men voor een gewettigd hulpmiddel, om aan elke slechte regering een einde te maken. Zoo is het te verklaren, waarom China meer afwisseling van regerende huizen gehad heeft, dan eenige andere staat in de geschiedenis. Maar desniettemin blijven de staatsinstellingen bestaan, zoo als zij steeds geweest zijn: aan de grondslagen van den staat wordt niets veranderd. De Chinezen zijn te gelijker tijd het meest oproerige en meest behoudend volk der wereld. Alle andere staten beschouwen de Chinezen als niets meer dan vasallen van hun rijk; eene aristocratie der geboorte heeft China nooit gekend: de graden en rangen in den staat worden alleen bepaald door de wetenschappelijke bekwaamheid van een iegelijk.

In een, naar onze begrippen zoo wonderlijk ingerigten staat, wiens bewoners buitendien aan sich zelven genoeg hebben, wil de Keizer daarom des te minder eene verstoring door buitenlanders laten doordringen, omdat hij zijn troon voelt waggelen en wel door Europeschen invloed. Tegen hem, die een Mandschu is, heeft zich de bewerker van den opstand, die sedert jaren China teistert, uit naam van den profeet der Europeanen verheven. Neumann te Munchen en Thomas Taylor Meadows, welke op de plaats zelve is geweest, hebben ten stelligste aangetoond, dat Hungsiu-tsiuen, soo heet het hoofd des opstands, ook tevens stichter van eene Christelijk-Chinesche secte is. Zijne aanhangers vereeren hem als den grondvester van eene nieuwe nationale Chinesche dynastie, en wel die der Taiping d. i. van den grooten vrede, en zijn regerings bijnaam: Tien-kuo d. i. hemelrijk, doelt op de overwinning van het Christelijk geloof, zoo als bij dit opvat. Deze opstand van

Heden nacht overleed te *Soerabaya*, Louisa Christina Elisabeth Dumoulin, in de jeugdigen ouderdom van 20 jaren, zeer betreurd door hare ouders, en aanverwanten.

Soerabaya, P. J. DUMOULIN.
8 *Junij* 1857. (355)

MODEJOURNALEN.

Petit Courrier de Dames. . . *f* 40.— Rec
Le Moniteur de la Mode. . . » 36.— »
Trésor des Demoiselles. . . . » 18.— »
Le Follet. . . . . » 36.— »
Les Modes Parisiennes. . . . » 40.— »
Met elke Mail verkrijgbaar, bij abonnement, Bij

(339) **E. FUHRI & CO.**

PER HET SCHIP LAURA & ADELE,

DIRECT VAN ENGELAND,

Hebben de ondergeteekenden de volgende goederen ontvangen, als:

150 Kamer Stolpen met brons gemonteerd.
150 Hang Lampen.
50 Muur id. met 1 en 2 lichten.
80 Tafel id.
100 Studeer Lampen.
8 Speeltafel id.
18 Kroonen met 2, 3, 4, 5 en 6 lichten.

ZADELWERK.

Heeren en Dames Zadels met hoofdstellen compleet.
Wagentuigen voor 2 en 4 paarden met pleet en koper gemonteerd, Bendietuigen, Zweepen en reserve Hoofdstellen.

PLEETWERKEN.

Heet water bascule Ketels, Elegante Thee- en Koffij-Serviesen, Drankzetjes, Olie- en Azijn-stellen, Zuurstellen, Kerrij- schotels, Inktkokers, Messenbakken, Botervlootjes van wit cristal met pleet gemonteerd, Broodmanden met zilveren rand, Asch- en Flesschen Bakjes, Stellen voor geroosterd brood, Schenkbladen in verscheiden dimensiën, Kurken met pleet gemonteerd, Visch-, Soep- en Mosterd Lepels, stellen Eetlepels en Vorken, Etiquetten voor Drankzetjes, enz. enz.

VOORTS:

Hagels van verschillende N^os^., Messen met ivoren heften in Mahonyhouten kistjes, idem afzonderlijk, koperen Water Ketels in soorten, Extra fijne Paarden Borstels en Roskammen, Muizenvallen, enz. enz.
Prachtige ronde Karpetten en vierkante Alkatieven van alle dimensiën en keurig van dessins.

Soerabaya, **PEREIRA & CO.**
22 *Mei* 1857. (337)

PAS ONTVANGEN.

VERSCHE PUIKE BOTER.
PUIK PUIKE HARING.
ANSJOVISCH.
ENGELSCHE BOKKING.
MEEL in vaten en in blikken.
LENGVISCH.
CAPUCIJNER en GROENE ERWTEN in vaatjes en in flesschen.
GECONCENTREERDE GROENTEN.
PUIKE HAMMEN.

(348) Bij **DE STURLER & FAGNOTTI**

HOLLOWAY'S ZALF.

Van deze ZALF is nog eene zeer geringe hoeveelheid à *f* 10.— de pot bij de ondergeteekenden verkrijgbaar.

(296) E. FUHRI & CO.

PAS ONTVANGEN

JAPANSCHE BEZEMS, PAIJONGS, ZIJDE, POPPEN in differente grootten, TANDPOEDER, en AGAR AGAR.
RUSSISCH ZILVEREN THEE- en KOFFIJSERVIEZEN.
Dito BOTERVLOOTJES met kristal.
WITTE EETSERVIEZEN van 6, 12 en 18 personen.
TAFELMESSEN met ivoren heften.
Een groot Assortiment FIJNE JACONETS, per el.
Fijne LAGE VILTEN HOEDEN.

(350) MARTENS & CO.

De ondergeteekende heeft de eer het geachte publiek te berigten dat hij zich alhier heeft gevestigd met eene compleete

BOEKBINDERIJ en LINIEERFABRIEK

Waarvoor hij zich beleefdelijk aanbeveelt, zoomede voor het leveren van PAPIER- en KANTOORBEHOEFTEN.

(349) G. GIMBERG
Boomstraat, tegenover het Weeshuis.

MET DE MAIL ONTVANGEN.

JAMES HODGSON. Eenige opmerkingen aangaande ijzeren schepen. Door F. H. Klein. . . . . . . *f* 1,50.
H. MULLER SZOON. De Nederlandsche Katoen-nijverheid en het stelsel van bescherming in Nederl. Indie. „ 6.—
PROBLEMATISCHE POLITIEK. Het nieuw ministerie en de volksvertegenwoordiging in 1856. . . . . „ 2.—
OPEN BRIEF aan een vriend over de woelingen en de onrust in het vaderland. . . . . *f* 2.—
OPEN BRIEF aan professor N. C. Kist, te Leyden, door J. de Bruyn. . . . . „ 2.—
ONTWERP van een reglement op de drukwerken in Ned. Indië, met de daarbij behoorende nota tot toelichting. „ 2.—
STAAT DER NEDERL. ZEEMAGT EN KOOPVAARDIJ-VLOOT, op 1 Jan. 1857. . . . . „ 2.—
NAAM- EN RANGLIJST der officieren van het koninklijke leger der Nederlanden. 1857. . . . . . . „ 4.—
ALPHABETISCHE NAAMLIJST der Nederl. koopvaardij-schepen, varende op de Indiën, voor 1857. . „ 2.—
's GRAVENHAAGSCHE RESIDENTIE-ALMANAK. 1857. . . . . „ 10.—
HUMORISTISCH ALBUM. Aan liefhebbers van een vrolijke luim. Afl. 1—16. Per jaarg. . . . . „ 14.—
DE ECONOMIST. Afl. 1.—3. 1857. Per jaarg . . . „ 8.—
DE NIEUWE SPECTATOR van den ouden Heer Smits. Afl. 1—14. 1857. Per jaarg. . . . . . . „ 17.—
DE NIEUWE SPECTATOR Krijgs-en geschiedkundig. tijdschrift. Afl. 1.—8. 1857. . . . . „ 15.—
DE KINDER-COURANT. 1856—1857. Afl. 1—40. Per jaarg. . . . . „ 12.—
L'ILLUSTRATION. 3 Janv.—4 Avril. 1857. Par année. „ 36.—
THE ILLUSTRATED LONDON NEWS. 3 Jan.—4 April Pr. annum. . . . . „ 50.—

NOG VOORHANDEN:

NAAM- EN RANGLIJST der officieren bij de land- en zeemagt in Nederl. Indië, 1857. . . . . „ [illegible]—
NEDERL. INDISCHE ZAK-ALMANAK. . . . . . . „ 2.—

(206) E. FUHRI & CO.

WORDT GEVRAAGD

EEN HALF SLEETEN VUURMOND met opgaaf van prijs. Adres *Oostpost*. (354)

DEPOT VAN H. M. VAN DORP TE BATAVIA.

Bijzonder ZWAAR POSTPAPIER.
STEMPELDOOZEN van verschillende grootte.
CONVAN'S SCHEERRIEMEN.
do. CANTON PASTE.
Naamlijst der Nederl. Koopvaardijvloot, à *f* 1.—

(351) MARTENS & CO.

f 3500.—

IN LEEN te bekomen à 9% tegen zeer solide borgen.
Informatien te bekomen bij de uitgevers van den *Oostpost*. (326)

SOERABAYA, den 8sten Junij 1857.

Zaturdag jl., vond er op de Suikerfabriek Boedoeran in de nabijheid dezer stad, een ongeluk plaats, dat veel grooter had kunnen zijn, was het niet dat de administrateur dier fabriek, de heer M. B. . . . . r, met eene zeldzame tegenwoordigheid van geest was tusschen beide gekomen.

Men was namentlijk bij de molens bezig met het verplaatsen der verbindings-as met het waterwiel en der daarbij behoorende kamraderen, terwijl daaronder in de waterleiding bij het waterwiel drie mandoers werkzaam waren.

Eensklaps liet een der dommekrachten waarmede men boven bezig was, los, en dreigde de as c. s. waaraan men werkte naar beneden te storten, waarvan het gevolg zou geweest zijn, de waarschijnlijke verplettering der drie mandoers die beneden werkten en de verbrijzeling van het waterwiel, toen de heer B. . . . . . . r die het werk bestuurde toeschoot en de vallende stukken trachte te stutten, met een digt bijliggend stuk hout. — Dit gelukte hem maar in de overijling van het oogenblik en ten gevolge van de beweging die de vallende stukken reeds hadden, raakte zijne linkerhand daartusschen beklemd, waarvan vier vingers erg gekneusd werden; twee daarvan zoohevig dat hij onmiddelijk naar de stad moest rijden en dezelve in het hospitaal alhier door Doctor Heijn werden geamputeerd.

Wij vermeenen dat de patient, de omstandigheden in aanmerking genomen, vrij wel is en wenschen wij hem van harte een spoedig herstel toe, een wensch die gewis door alle onze lezers zal gedeeld worden; door zijne zelfopofferende tusschenkomst toch, redde de heer B. . . . . . . r waarschijnlijk drie menschenlevens en belette de vernieling van het waterwiel der fabriek — zijn ongeluk verdient dus ten volle de sympathie zijner medeburgers.

Als een vervolg op het voorkomende in ons nommer van 8 April jl. kunnen wij nog eenige bijzonderheden vermelden nopens de Chinezen, die, wegens hun verraderlijk gedrag, van *Serawak* verdreven naar het Nederlandsch-Indisch gebied onder *Sambas* zijn overgeloopen.

Bij de ontvangst der tijdingen van het gebeurde te *Serawak* was het bestuur te *Pontianak* dadelijk bedacht op de mogelijkheid dat de in verzet gekomen Chinezen, indien het hun te *Serawak* te benaauwd werd, hunne toevlugt tot — en eene schuilplaats op ons gebied zouden komen zoeken.

De meesten hunner toch behoorden tot de kongsi *Sam tiau-Keo*, woonden vroeger in de onder ons gezag staande landschappen *Sepang*, *Seminis* en *Pamangkat*, waar zich nog een gedeelte hunner landgenooten bevindt, en waren van daar naar Serawak geweken, toen de voormalige kongsi *Thaij Kong* geducht den meester over hen begon te spelen en zij het tegen deze niet langer konden uithouden. — Vroeger reeds was door hen aanzoek gedaan om naar hunne vorige woonplaatsen terug te keeren, doch, met uitzondering van weinigen, was dit nog niet tot uitvoering gekomen.

Gelukte het nu sir *James Brooke* te *Serawak* de Maleijers en Dajaks tegen de oproerige Chinezen in de wapenen

de Taï ping heeft zich als eene lawine door China verspreid en Engeland heeft officieel verklaard aan de nieuwe dynastie, dat het zich in den strijd tegen den Mandschu-Keizer onzijdig zoude houden. Thans is deze vorst, wel ken de opstandelingen in het naauw brengen, weder in oorlog met dezelfde Europeanen gewikkeld, tegen welken hij reeds vroeger niet opgewassen was, toen hij nog rust had in zijn land en over eene onverdeelde strijdmagt kon beschikken.

De tegenwoordige Keizer van China, Hieng-Foung, besteeg den troon in het jaar 1851, in den ouderdom van 46 jaren; hij volgde Mian-Ning op, welken men ook Tao-Kouanh noemde, hetwelk in het Chineesch beteekent, luister van het verstand. Hien-Foung is de zevende Keizer van de regerende Tartaarsche Mandschu-dynastie, wier hoofd Tchoun-Tchik in het jaar 1644 uitgeroepen is en tot zoon en opvolger had den beroemden Kang-Hi een der uitstekendste en verlichtste vorsten van zijn tijd.

Zoomls wij gezegd hebben, klimt het Chinesche rijk tot op 3000 jaren voor onze tijdrekening en de eerste Keizer Fo-Hi was een verstandig wetgever, die de grondslagen tot eene echte beschaving legde. Zijne dynastie, welke slechts 8 vorsten telde, eindigde in het jaar 2197 V. C en werd opgevolgd door die van Hia, welke 17 vorsten opleverde en door niet minder dan 21 dynastien gevolgd werd tot op het tegenwoordig regerende geslacht. Onder deze 21 dynastien was de belangrijkste, die tot stichter Tcheou had en niet minder dan 36 vorsten telde. In het jaar 1260 onzer tijdrekening kwamen de Mongolen aan het bewind en hadden tot eersten Keizer een afstammeling van Gengis-Khan, een van de aanvoerders der groote horde, IJen, welke door zijne talenten en ondernemingsgeest aan zijn vermaarden voorvader deed denken. Zijne opvolgers, welke als vreemdelingen en overweldigers beschouwd werden, stonden aan onafgebrokene aanvallen ten doel, tot dat het een geletterden Chinees Tchou genaamd, die de vaan des opstands had opgestoken, gelukte de Mongolen te verjagen en zich tot Keizer liet uitroepen onder den naam van Toï-Tsou. Zijne komst tot den troon werd door de bevolking met luide vreugde begroet, wegens zijne nationale afstamming, en zijne opvolgers, die den naam van Mings droegen, heerschten tot 1644. Zij vormden in de nieuwe geschiedenis van dit reusachtige rijk, de Chinesche dynastie, in tegenstelling van de vreemde die voorafgingen en volgden. Zij heeft onder het volk een grooten naam van regtvaardigheid achtergelaten. De nieuwe vreemde dynastie kwam aldus aan het bewind. De Mandschu-Tartaren, aan welken de Keizer Tching Tsong had toegestaan, om het Noorden van China te bewonen, begonnen, zoodra zij zich in genoegzamen getale bevonden, een opstand. Tot opperhoofd kozen zij een man, die zich door zijne stoutmoedigheid en voortvarendheid onderscheidde; zij beroofden de Mings van de regering en riepen hun aanvoerder tot Keizer uit. Zoo werd Tchoun-Chi, de stichter van de nog op dit oogenblik heerschende dynastie der Mandschu's, welke de echte Chinezen, in weerwil van haren 200-jarigen duur, nog steeds als vreemd beschouwen en haten. De Mandschu Keizers waren oorlogszuchtig van aard. Achtervolgens veroverden zij Mongolie, Thibet en breidden hunne heerschappij tot Bucharije en Hindostan uit. Een hunner uitstekendste Vorsten in mening opzigt was Kang-Hi, die in 1772 overleed, en zoo hij zijner waardige opvolgers had gehad, zoude China thans ongetwijfeld, wat beschaving en vooruitgang betreft, zich met de eerste staten van Europa kunnen vergelijken. Kang-Hi bevorderde en beoefende de wetenschappen en fraaije kunsten, vaardigde voor de Christenen gunstige besluiten uit, ontving de Jezuiten aan zijn hof, welke hem belangrijke diensten bewezen. Nog heden vindt men alom in het Chinesche rijk sporen van talrijke instellingen, die aan de Jezuiten haar ontstaan te danken hebben. Vooral betoonde Kang-Hi veel ijver, om zijn leger beter in te rigten en wel volgens de verdeelingen, die destijds in Frankrijk en Duitschland in zwang waren; hij vormde eene geregelde infanterie en veld-artillerie, welk wapen, geheel onbekend aan zijne vijanden, hem groote voordeelen deed behalen. In den slag van Toorgout in 1769 had hij drie houwitsers, wier vuur onder der Mongolen zoo ontzettende en onverwachte uitwerking deed, dat hij hieraan de overwinning te danken had. Het was de pater Odda, de bekende Jezuit, die dit geschut in China bekend maakte, weinige jaren nadat Vallière en Gribeauval het bij het Fransche leger hadden ingevoerd. Deze militaire instellingen van Kang-Hi zijn zelfs nog niet geheel verdwenen: het Tartaarsche contingent heeft nog grootendeels zijne organisatie van de infanterie behouden.

De familie van den tegenwoordig regerenden Keizer

te brengen, om deze laatsten te tuchtigen voor hunnen verraderlijken overval, dan zou het waarschijnlijke gevolg hiervan wezen dat die muitelingen tot ons de wijk namen.

Wat verwacht was gebeurde.

Op den 23sten Maart ontving men van *Sambas* de tijding dat de geheele kongsi *Sam-tiau-Keo*, ruim 2,000 koppen sterk, door Dajaks van *Serawak* hevig vervolgd, het gebied van *Sambas* was binnen gedrongen en bij het Nederlandsch bestuur om lijfsgenade smeekte.

Daar deze vlugtelingen, zoo als hierboven bereids gezegd is, vroeger van ons waren uitgeweken, stelde men ons gebied weder voor hen open, echter onder de nadrukkelijke voorwaarden, dat zij alle wapenen en amunitie die zij hadden medegenomen, afgeven en zich overigens geheel onderwerpen zouden aan onze verordeningen van policie en tucht, terwijl het plaatselijk gezag van *Sambas* werd aangeschreven om, bij de minste aarzeling of verzetvertooning van hunne zijde, hen onmiddelijk met de beschikbare magt van daar te verjagen.

Het bestuur behield zich echter voor om, bijaldien zich onder de terugkeerenden misdadigers mogten bevinden die wegens wanbedrijven van niet staatkundigen aard vervolgd werden, die aan het bestuur, dat hen zou reclameren, uit te leveren.

Toen de vlugtelingen, zich geheel aan de gestelde voorwaarden onderworpen hadden, zijn hun door het bestuur voorloopig verblijfplaatsen aangewezen.

Van al de overgekomene Chinezen zal echter alsnog worden onderzocht in hoe ver zij waren vroegere ingezetenen van het Nederlandsch-Indisch grondgebied, en of zich onder hen welligt *nieuwelingen* bevinden, op wie dus zou moeten worden toegepast de ordonnancie van 9 December 1856 (staatsblad no. 80).

Door aan deze Chinezen toe te staan zich weder te vestigen in het vroeger door hen geoccupeerde land, heeft de Nederlandsch-Indische regering alleen gehoor gegeven aan hunne smeekingen, terwijl, aan den anderen kant, het doel is beoogd om de rust en veiligheid van eenen bevrienden nabuur te helpen bevorderen.

BUITENZORG. — In den avond van den 24sten Mei is het dak van de grootste der op deze hoofdplaats aanwezige bazaarloodsen, voor den aandrang van eene regenbui, bezweken en ingestort.

Menschenlevens zijn niet te betreuren.

Maatregelen tot herstelling van die schade worden genomen.

(*Jav.-Courant.*)

BATAVIA.

Gisteren, omstreeks half elf ure in den ochtend, werd er brand ontdekt in het alhier ter reede liggende Nederl. schip *Valparaiso* in lading naar Tjilatjap, juist terwijl de gezagvoerder H. A. Elerman aan den wal zich onledig hield, om tot zijn vertrek de noodige uitklaringen te verrigten. De brand schijnt in het midden van het schip tusschen de goeni-zakken ontstaan te zijn. In weerwil van de aangebragte bluschmiddelen der omliggende schepen, waaronder de krachtdadige bijstand van Z. M. stoomschip *Madura*, vooral mag vermeld worden, bleek alras de onmogelijkheid, om den brand meester te worden. Het schip werd, tot afwending van gevaar van de nabijliggende vaartuigen, op het droogе gehaald, en pogingen aangewend om door het inhakken van gaten de kiel te doen zinken, dat slechts zeer langzaam gelukte. Na den geheelen dag binnensdeks gebrand te hebben, sloeg tegen zes ure in den avond de vlam uit, en was de equipage genoodzaakt het schip te verlaten, dat weldra eene prooi van het woedende, steeds veldwinnende element werd.

Naar men verneemt, had de *Valparaiso* eene vrij aanzienlijke lading voor Tjilatjap en Banjoemaas in, waarvan slechts een klein gedeelte verzekerd was, zoodat vele particulieren aldaar een aanzienlijke schade staat te wachten, daar weinig of niets is kunnen gered worden.

— In ons vroeger nommer, beloofden wij een relaas van het wedervaren de vijf schepelingen van het Nederlandsch barkschip *Henriette Maria*. Wij lezen daaromtrent in de Chinesche dagbladen:

De 18den April jl. kwam de brik *Tubal Cain* te Hongkong aan, aan boord hebbende W. Delgman, bootsman, Heinrich Eigler, Adriaan Brandt, Hendrik van Ammerzoden en Thomas Braun, matrozen aan boord van gemelde *Henriette Maria*. Eerstgenoemde verklaarde als volgt:

Den 8sten February verliet de *Henriette Maria* de reede van Macao, toen den 12den daaraanvolgenden, des ochtends omstreeks 6 ure, Adriaan Brandt den bootsman en het beneden zijnde volk mededeelde, dat er op het dek een opstand was uitgebroken. De kapitein en het omloog zijnde volk wilden dadelijk naar het dek snellen, doch vonden de luiken gesloten. Hierop wapenden zij zich en toen de tolk beneden kwam en den kapitein mededeelde, dat de chinezen verlangden aan wal gezet te worden, benuttigden zij deze gelegenheid, om boven op het dek te geraken. Geen land was in het gezigt en het naast bij zijnde werd berekend, 36 Nederlandsche zeemijlen verwijderd te zijn. De koelies, die zich met timmermans- en andere gereedschappen gewapend hadden, drongen er op aan, naar Macao terug te keeren dan wel op het eerste strand het beste aan wel te worden gezet. De kapitein beval alsnu de lijzeilen te strijken en de raas voor den terugtogt te brassen, en, terwijl dit bevel werd uitgevoerd, snelden de chinezen omlaag en maakten zich met geweld van de beneden zijnde wapenen meester. In den namiddag van den volgenden dag, zag men land en kort daarna liet men in eene baai het anker vallen. De hierbovengenoemde bootsman en vier matrozen werden daarop door den kapitein gelast, met de giek naar wal te gaan en den tolk mede te nemen, terwijl 4 van de voornaamste koelies en de twee hoofden van den opstand hen vergezelden. Den wal bereikt hebbende, beval de tolk den bootsman en matrozen naar het schip terug te keeren en hen den volgenden morgen vroegtijdig weder te komen afhalen. De sterke stroom belette hun echter het vaartuig te bereiken en noodzaakte hem op eene klip te landen, waarop zij zonder voedsel, gedurende drie maal vier-entwintig uren, verbleven. Op den 4den dag kwamen er twee inboorlingen (chinezen) tot hen en gaven hun levensmiddelen. Den 5den dag kwam een dezer chinezen terug en verhaalde hun, dat er een honderdtal lieden hen opzochten om hen te vervolgen, Dadelijk hierop verlieten zij de klip, ten einde een andere schuilplaats op te zoeken, die zij gelukkig vonden en waarop zij den nacht doorbragten. Den volgenden dag gingen zij met de boot, steeds voor den wind landwaarts sturende, verder, doch de boot raakte met den voorsteven onder water en smoorde. Na vier urens zwemmen, bereikten zij het land en, na eenige uren gaans, kwamen zij in een Chineesch dorp, waar hun levensmiddelen werden uitgereikt en zij een man aantroffen, die het Engelsch verstond. Door dezen werden zij naar het inlandsch policie kantoor gebragt, waar zij 47 dagen zich ophielden, ten einde op een schip te wachten, dat hen naar Singapore zoude kunnen overbrengen. Eindelijk kwam de *Tubal Cain* in het gezigt, die hen opnam. Van de inwoners van genoemd dorp, hetwelk op de kust van Cochin China gelegen was, hadden zij eene zeer vriendelijke behandeling genoten. Zij erlangden rijst, visch en geld en werden door hen in tegenwoordigheid huns konings gebragt. Deze chinezen droegen geene staarten en vroegen hun, al vorens zij aan boord gingen, of zij of al dan niet met een Engelsch vaartuig wenschten af te reizen.

De gouverneur van Hongkong, Sir Dr. J. Bowring, heeft deze schepelingen voor zich doen komen en hen ondervraagd. Te wenschen is het, dat Zijne Exellentie de autoriteiten van dat Cochin Chineesch dorp dezelfs tevredenheid betuige voor de menschlievende handelwijze, aan deze ongelukkige Europeanen betoond. (*Java-Bode.*)

NEDERLAND.

— Door de heeren F. Sillem, Jul. Bunge en Arnold Kooy te Amsterdam is den 2den dezer een adres gerigt aan den minister van kolonien over de packetvaart tusschen Nederland en Java, waarin zij mededeelen wat hun is wedervaren in zake eenige voorstellen, welke zij tot het daarstellen van eene packetvaart reeds op 9 Julij 1857 aan den vorigen min. van kol. hadden gedaan; terwijl zij meenen, op grond van het vroeger voorgevallene, dat hunne voorstellen een regt op voorkeur en op de te verleenen medewerking der regering hadden. Verder wordt gezegd, hoe thans blijkt, dat de regering aan die beloften van voorkeur niet de minste waarde hecht; althans den 24 Maart ll. werd weder eene oproeping in de *Staats-Courant* gedaan door de regering, welke oproeping de adressanten noemen eene schending van de eenmaal door hen verkregen regten, terwijl zij meenen tegen zulk eene handelwijze openlijk te moeten protesteren. Adress. zijn echter te meer door de laatstelijk gedane oproeping gegriefd, omdat zij hebben opgemerkt, dat het der regering goed gedacht heeft de voorwaarden, door adressanten aangeboden, als grondslag te nemen voor de nieuwe voorwaarden, die de regering thans stelt. Hoe vleijend dat ruime gebruik van de denkbeelden der adressanten voor hen is, meenen zij dat zij hunne voorstellen toch niet met dat oogmerk aan de regering hadden medegedeeld. Zulk eene toeëigening door den minister, van een, hetzij dan meer of minder belangrijk deel van de haar medegedeelde ontwerpen, en het verwekken aan de ontwerpers zelve van een mededinging ter uitvoering hunner eigene denkbeelden, die aan de regering tot een ander einde waren toevertrouwd, is, naar hun oordeel, eene onbillijkheid, weinig geschikt, om de vertrouwende gerustheid te doen koesteren, welke voor onderhandelingen met de regering een vereischte is. Adressanten zeggen, na bovenopgesomde grieven, van de nieuwe mededinging zich te moeten onthouden, en dat te meer, omdat een ambtenaar, tot beoordeeling der plannen geroepen, zelf in de rij der concurrenten eene plaats inneemt. De gelijkheid bij de mededinging en de onpartijdigheid bij de beoordeeling schijnt daardoor toch te zeer in gevaar te zullen gebragt worden. De heer hoofdingenieur der marine J. W. L. van Oordt namelijk heeft te Rotterdam openlijk eene concurrentie in het leven geroepen, daartoe alleen opgewekt en in staat gesteld door de wetenschap van omstandigheden, welke hij in zijne ambtsbetrekking als lid der commissie van onderzoek had verkregen,

— De heer J. Galman, te Amsterdam, heeft aan den minister van binnenl. zaken en den gemeenteraad dier stad een adres aangeboden, waarbij hij concessie vraagt, tot het leggen van eene vaste brug over het IJ en het aanleggen van eene voorstad met breede kaden, behoorlijke grachten, straten, beweegbare bruggen en waterkeeringen. De kosten dezer onderneming, waarvoor het kapitaal, volgens den heer Galman aanwezig is, zou bedragen ƒ 12,600,000; als ƒ 7,600,000 voor de uitbreiding der stad, en ƒ 5,000,000 voor de te bouwen vaste brug, met de daarnevens aan te leggen pakhuizen enz. Het geheele werk zal door den aanvrager uiterlijk in zes jaren worden voltooid.

— In de zitting van den gemeenteraad van Amersfoort van 26 Maart, is, na onderzoek der geloofsbrieven van den heer mr. L. Zeegers Veeckens en na eenige discussie, over diens geboorte te Batavia, terwijl zijn vader aldaar in Engelsche dienst was, met 9 tegen 4 stemmen besloten tot toelating van dat nieuw benoemd raadslid.

In diezelfde zitting zijn o. a. ingekomen: missiven waarbij de heeren M. Brouwer, F. T. de Charo, G. Nieuwland, mr. H. Verloren en mr. J. de Louter als leden van den raad ontslag nemen, laatstgenoemde als beweegreden van zijn bedanken aanvoerende de onlangs gedane verkiezing van een raadslid.

MAURY'S WIND- EN STROOMKAARTEN EN ZEILAANWIJZINGEN.

Het *koninklijk Nederlandsch meteorologisch instituut* vestigt bij vernieuwing de aandacht der reeders en gezagvoerders, en van allen, die belang hebben bij het volbrengen van veilige en snelle reizen naar Java, op de voordeelen, welke voortvloeijen uit de toepassing der uitkomsten, die uit de waarnemingen der Nederlandsche zeelieden door dit instituut zijn afgeleid, en niet minder op de voordeelen, die zoowel op de genoemde als op andere reizen door het gebruik van Maury's wind en stroomkaarten en zeilaanwijzingen verkregen worden.

Meer dan 200 Nederlandsche gezagvoerders onzer koopvaardijvloot zijn reeds vroeger en later toegetreden tot het bij verschillende natien aangenomen stelsel, om weerkundige waarnemingen op den Oceaan te volbrengen. Zoo heeft dan ook dit instituut uit den rijken inhoud hunner journalen nieuwe kennis ten nutte der zeevaart kunnen afleiden.

Thans is welkom eene verzameling dezer uitkomsten verschenen, welke benevens eene vertaling van Maury's nieuwe zeilaanwijzing naar Australie en terug, vele bijzonderheden bevat, betreffende de ontmoetingen van ijs in den zuidelijken Oceaan; vooral mag de verdere inhoud van gewigt worden geacht voor de vaart op Oost Indie, daar deze eene beschrijving bevat der stroomen in den Zuid-Indi-

---

bestaat uit vier zonen en eene dochter. De oudste, Yih Wei, troonopvolger, is 19 jaren oud. Zijne moeder stierf bij zijne geboorte, haar gemaal beminde haar zeer en liet een prachtig mausoleum voor haar oprigten. De jonge Prins is, naar men zegt, vrij goed onderwezen, maar koestert, even als zijn vader, een doodelijken haat tegen de vreemdelingen. De tweede zoon heet Yih-Chun, is eerst 15 jaren oud en gesproten uit eene Chinesche bijzit, die als buitengewoon schoon bekend stond. De derde is 7 jaren oud en heet Yih-Tschou; hij is de zoon van eene Mandschu bijzit en werd in de vijfde maand van 1849 geboren. De vierde eindelijk, welke den naam van Yih-Tsung draagt, is insgelijks uit eene Mandschu bijzit geboren, in hetzelfde jaar als zijn broeder. De dochter, welke als eene volmaakte Prinses beschouwd wordt, is 15 jaren oud. In het vorige jaar trad zij in het huwelijk met een neef des Keizers, Prins Ting-Tsin-Wang, welke als een uitstekend geleerde bekend staat. De Keizer heeft drie broeders: Yung-Treum, Mien-Wang, en Mein-Hin. De laatste werd onder de vorige regering gedegradeerd, van zijn titel en waardigheid ontzet en naar eene afgelegene provincie verbannen, alwaar hij ver van het hof leeft. Hij werd van hoog verraad beschuldigd en was, naar men zegt, lid van onderscheidene geheime genootschappen, met het doel, om zich van den troon meester te maken. Twintig van zijne medepligtigen, die hooge staatposten bekleedden, werden in de hoofdstad op de gruwelijkste wijze teregtgesteld en in de provincien werden meer dan 600 personen door de keizerlijke wraak getroffen. Doch de Prins verloor door de ondergane bestraffing geenszins zijn aanzien en het is zoo goed als zeker, dat hij met de opstandelingen van Nanking gemeene zaak maakt. De Keizer is voor zijne familie uiterst welwillend, maar, hetzij dit aan vrees voor eene nieuwe zamenzwering of aan andere redenen toe te schrijven is, hij houdt hen verwijderd van aanzienlijke betrekkingen in de maatschappij. Zij zijn alle geleerd en in kunst en wetenschap alle betrekkelijk vrij bedreven, maar hun haat tegen de vreemdelingen drijven zij tot het uiterste. Van staatshuishoudkunde hebben zij niet het minste begrip en geen denkbeeld van alles wat eene natie door geregelde handelsbetrekkingen kan verkrijgen. De ministers des Keizers maken eene geheel afzonderlijke klasse van staatsbeambten uit, wier magt buitengewoon groot is. Zij zijn veertien in getal en zijn in twee rubrieken te verdeelen. De eerste en gewigtigste omvat de vier kabinets ministers des keizers, namelijk To-Tsin, eerste Mandschu-minister van den geborduurden gelen standaard, conservator en vertaler van den keizer; Tsnou Tsching-Yong, Chinees uit de provincie Gan-Hwug, algemeen opziger van de keizerlijk beduiten en belast met de taak, om de woorden op te teekenen en te verzamelen, welke de keizer op alle uren van den dag spreekt; Tschang-Ling, Mongool van den witten standaard, wiens bezigheid daarin bestaat, om al de aan den Keizer gerigte stukken te rangschikken en hem met den inhoud daarvan bekend te maken, wanneer hij en zijne ambtgenooten dit als doelmatig beschouwen; eindelijk Toung-Toug, Mandschu van den rooden standaard, opperintendant van het bureau der kolonien, minister van de keizerlijke tegenwoordigheid. Behalve deze vier kabinets-ministers bestaan er nog tien, welke zich niet de zaken der provincien bezig houden en even eigenaardige titels voeren. Zij verzenden aan de vier eerstgenoemden alle stukken, waarbij de keizerlijke regering belang heeft, en deze houden die stukken in hunne magt. Het is ligt te begrijpen, dat met zulk eene organisatie de Keizer eigenlijk van niets weet, en dat, zoo hij eenige gebeurtenis verneemt, dit nimmer in het ware licht geschiedt.

Blijkbaar, is dit ook het geval met de zaak van Canton, waarvan hij of niets of zeker niet de ware toedragt weet. Zijn haat tegen de vreemdelingen wordt door de ministers ijverig aangewakkerd en levendig gehouden, daar zij niet op zijn, maar hun persoonlijk voordeel zien. Zij begrijpen wel, dat wanneer vreemde mogendheden vertegenwoordigers aan het hof mogten houden, de Keizer de waarheid vernemen zou, en dat het dan met hun invloed gedaan ware. Wat den Keizer van zijne ministers wedervaart, ditzelfde wedervaart ook hun van wege de gouverneurs der provincien; nooit berigten zij de waarheid naar Peking, zoodat de in zijne hoofdstad opgeslotene en door een aan vrees grenzend ontzag omgeven Keizer te midden van zijn volk leeft, zonder dat hij het volk kent, en te midden van de gewigtigste gebeurtenissen, waaraan hij zoo goed als geheel vreemd blijft.

schen Oceaan, met daartoe betrekkelijke temperatuurtabel en kaarten; zoodat de zeeman op de meest praktische wijze wijze temperatuurwaarnemingen aan die tabel kan toetsen, en nagaan, hoe hij het best zijne koers zal regelen, om voor de verschillende maanden des jaars de grenzen der koude en warme stroomen te vermijden, in welker nabijheid zooveel stoornis in de atmoopheer wordt aangetroffen.

De inhoud dezer nieuwe verzameling staat alzoo in naauw verband met de zeilaanwijzing naar Java, welke door dit instituut reeds vroeger is bekend gemaakt en mag als een nader betoog worden geacht der voordeelen, welke het opvolgen der nieuwe route aanbiedt.

Ook zijn de voordeelen dezer nieuwe route nog nader gestaafd door de onderlinge vergelijking der reizen, die, volgens de oude en nieuwe route, gelijktijdig werden volbragt. Daaruit toch is gebleken, dat de reis van Lezard naar Java-Hoofd, volgens de oude route, gemiddeld 101 dagen duurde, doch bij het gedeeltelijk afwijken daarvan, in den zin door dit instituut aangeraden, minder dan 90 dagen bedroeg, welke winst van 11 dagen op de uitreize naar Java immers van het hoogste belang mag worden geacht, daar het tevens gebleken is, hoezeer door het opvolgen der nieuwe zeilaanwijzing de gevaren der reis worden verminderd, niet alleen wat het weder betreft, maar zelfs dat niet één der naar Java bestemde schepen, op die nieuwe route ijs heeft aangetroffen.

Brengt het belang des handels het dus mede, dat onze zeelieden door het bezit van Maury's kaarten en zeilaanwijzingen, en niet minder door de uitkomsten, welke het instituut uit de waarnemingen der Nederlansche gezagvoerders verzamelt — *allen* in staat worden gesteld om hunne reizen zooveel veiliger en spoediger te volbrengen, dan mag het voorzeker niet overbodig worden geacht, om te herinneren, dat al die kaarten en boekwerken *om niet* verkrijgbaar zijn, en dat reeds sedert het jaar 1853 in onze voornaamste handelsteden zich commissiën hebben gevormd, die bij de bevordering van de stoffelijke en wetenschappelijke belangen der zeevaart, de taak op zich namen om namens dit instituut aan alle gezagvoerders niet alleen die kaarten en boekwerken uit te reiken, maar tevens hun alle inlichtingen te geven tot het volbrengen der waarnemingen op den Oceaan en tot het houden van het daartoe ingerigte, en hun almede verstrekt wordende journaal.

Het is ons voorzeker hoogst aangenaam te kunnen verzekeren, dat al het genoemde bijna uitsluitend uit de nieuwste waarnemingen der Nederlandsche gezagvoerders is afgeleid.

Hun, wien wij die uitkomsten danken, zij het een prikkel om voort te gaan, anderen, die tot nu toe geen deel namen aan de onderzoekingen op den Oceaan, zal het hieruit blijken hoe wenschelijk het is, dat ook zij zich aansluiten aan dat groot gezelschap, dat zoo volijverig voortgaat met het vergåren van kennis. Zoo mogen dan allen zich beijveren om, terwijl zij zich aan de eene zijde de voordeelen dier kennis ten nutte maken, tevens mede te werken, om die te vermeerderen.

De hoofddirecteur van het instituut voornoemd:
BUYS BALLOT.

Voorts leest men het volgende in de *Staats-Courant*:

Door het Koninklijk Nederlandsch Metëorologisch Instituut is weder een boekdeel uitgegeven, bevattende uitkomsten van wetenschap en ervaring aangaande winden en zeestroomingen in sommige gedeelten van den Oceaan.

Daarin wordt aangetoond, hoeveel voordeel de Nederlandsche schepen, naar Australie of Java bestemd, uit het volgen van den nieuwen weg hebben getrokken.

Er komen belangrijke bijdragen in voor omtrent de gevaren van de zuidelijke route zoo ten opzigte van ijs, als van de atmospheer en de zee; die bijdragen doen kennen, dat de gevaren veel geringer zijn, dan ze door vele worden geschat, en ook geringer dan langs de oude route.

Zeer gewigtig is hetgeen er in wordt aangetroffen over den Agulhasstroom en diens invloed op de atmospheer.

Het werk verspreidt licht over den loop der stroomen in de nabijheid van de kaap de Goede Hoop.

Eindelijk worden daarin nog kaarten aangetroffen en het verslag over een tweetal zeilaanwijzingen, volgens Maury, naar Australie en vervolgens naar kaap Hoorn en Callao.

Gezagvoerders kunnen de werken van het Instituut kosteloos bekomen door deel te nemen aan het onderzoek naar de verschijnselen op de Oceaan.

HET CHINEESCHE LEGER.

Nopens de krijgsinrigting van het Hemelsche Rijk bevat de Pruisische *Mil. Zeitung* belangrijke mededeelingen, aan welke wij het volgende ontleenen:

De Chineesche soldaat heeft onaangenaamheden van allerlei aard te verduren. Zijne wapenen zijn slecht, zijne lont is van de ruwste soort. Het buskruid is zeer los en brandt langzaam. Behalve de patroontasch heeft ieder soldaat nog een maatje, waarmede hij zijn geweer laadt. Met de lansen is het even slecht gesteld, zij zijn over het algemeen genomen slechts een stuk scherp ijzer, hetwelk op een bamboesstok gezet is. Een groot gedeelte van het leger moet zich nog met pijl en boog behelpen, die wel in de vroegere tijden der Ta-tsing-Dynastie bruikbaar waren, maar niet voor de tegenwoordige oorlogen dienstig zijn; de boog is zeer moeijelijk te spannen en de man kan ondertusschen 50 maal doodgeschoten worden eer dat hij de boog behoorlijk heeft aangelegd. Niet minder slecht staat het met de artillerie. Het gegoten geschut bestaat uit 4 à 20 ponders en de ijzeren stukken dienen tot 68 ponders. Meest allen zijn naar een en denzelfden vorm gemaakt en dragen in het midden de namen der gieterij, der stad, der provincie en van den gouverneur generaal. De kanonnen liggen vast op hunne affuiten, zijn zwart geschilderd met roode strepen en de affuiten alleen zijn rood geschilderd. Het buskruid wordt in eene kist bewaard. De uniform is van de kleeding eens gewonen boers niet te onderscheiden, en alleen het buis en de muts maken den steun uit van den troon des Chineeschen Keizers; het buis is blaauw en heeft strepen, die naar de kleuren van het regiment verschillen, het wordt op de borst door een rond stuk blik te samen gehouden, hetwelk den naam des soldaats en dien van zijn korps draagt. Deze laatsten hebben somtijds zeer hoogklinkende namen als de onoverwinnelijke, het nooit overwonnene, enz. Op de muts bevindt zich een roode kwast en bij de officieren nog een knoop. Het zwaard is van een buitengewonen vorm; het bestaat namelijk uit twee klingen, die in ééne scheede vereenigd zijn en dat wel zeer doelmatig te zamengevoegd, zoodat zij een of twee wapenen uitmaken en met een of twee handen gebruikt kunnen worden. In den regel kunnen de soldaten dit dubbele zwaard goed hanteren, zoodat het zeker het beste wapen is, waarvan zij zich kunnen bedienen. Een krijgsbevel luidt, dat de soldaten de klingen tegen elkander moeten slaan en aldus een geraas maken, hetwelk den barbaren schrik zoude aanjagen. Het schild moet niet alleen strekken als wapen van verdediging, maar ook als een niet onbeduidend wapen van aanval; zijne voorzijde is met schrikwekkende beelden beschilderd. Zoo heeft de Tijger-garde eenen grooten tijgerschedel tot wapen, hetwelk, volgens het zeggen der Mandarijns, gevoegd bij het geschreeuw en de grimassen der soldaten, aan de Barbaren eenen doodelijken schrik moet aanjagen. Het moge hier niet ongepast zijn te vermelden, dat het als een voortreffelijk middel om moed te krijgen in het Chineesche leger wordt beschouwd, tijgervleesch met buskruid toebereid te eten. Van verre kan men reeds eene Chineesche kaserne herkennen. Aan de voorzijde van een laag witgepleisterd gebouw, waarvan het dak versierd is met draakvormige ornementen, staan twee stangen, op wier vaandels de wapenen des kommanderenden Mandarijns wapperen. Een kogel boven eene halve maan is geschilderd tusschen iedere twee vensters, waarvan er in den regel 3 aan elke zijde der deur zijn. Links van het gebouw is een hoog wachthuis, eene soort van korf op eene stang links bevinden zich drie toestellen tot wacht- en alarmvuren, die voor het gevaar van eenen aanval, langs de gansche kust telegrapheren. De Chinezen hebben in den Engelschen oorlog van 1842 vele persoonlijke dapperheid ontwikkeld, maar korpsgewijze niet goed gevochten. Eigenlijk moet men twee Chineesche legers aannemen, daar hunne afscheiding ook werkelijk duidelijk genoeg uitkomt, namelijk de Tartaarsche en de oorspronkelijke bevolking; naar Europeesch voorbeeld echter kan men het geheele krijgsvolk niet met den naam van leger vereeren, daar de troepen der groote vaan weinig meer dan eene landmilicie schijnen te zijn. De Tartaren staan onder 8 vaandels; de gele met zoom en die zonder zoom, en zoo verder met rood, blaauw en wit. Tartaarsche en Chineesche generaals zijn in de provincien geheel van elkander onafhankelijk, en hebben hunne van ambtswege vastgestelde verblijfplaatsen; een Tartaar kan noch Chinezen, noch een Chinees Tartaren kommanderen. De geheele sterkte van het leger is onmogelijk te bepalen; doch daar iedere 10e man dienstpligtig is en bij loting tot de krijgsdienst bestemd wordt, moet dit hierdoor verkregen getal ontzettend zijn, dewijl het bekend is, met welke reuzenschreden de bevolking van China over het algemeen toeneemt. Terwijl de Tartaren soldaten van beroep zijn, drijven de Chinezen, als soldaten, handel en bebouwen het land. De soldij bedraagt ongeveer 10 kreuzer Pruisisch geld (co. 15 cent.) en hiervan kan in China een arbeider inderdaad prachtig leven. De Mandarijns dragen harnassen en helmen, die bij hunne aanstelling door den keizer tot geschenk gegeven worden; ook mogen zij even als de andere Mandarijns, den Tschu dragen, een teeken, waardoor men hunnen rang en hun ambt onderscheidt. Een Tartaarsch generaal waagde het om, vóór de uitbarsting des oorlogs, op de afschaffing van bogen en pijlen en de invoering van lontgeweren bij den keizer aan te dringen; daarop werd hem door de *Pekingsche Courant* het volgende ten antwoord gegeven:

Gij onwetende domkop, daar gij zijt, weet dat sedert twee honderd jaren ons leger op de hechtste gronden van militaire magt berust, en wilt gij dit nu veranderen? Had een Chinees mij hieromtrent verzocht, dan zoude ik hem met de diepste verachting hebben behandeld; maar dewijl gij een Tartaar zijt, zoo beveel ik, dat gij van uwen rang ontzet zult worden en dien niet weder terug kunt krijgen.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.	*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerders.*	*Van*
Junij 4	Ned. Ind.	Moostarie.	Said Mohamat Alhabassij.	Banjermassing.
„ 5	„ „	Fathool Rachman.	Said Alie Alhabassij.	Riouw.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.	*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerders*	*Naar*
Junij 4	Nederlandsche	Ida.	A. van der Eyk.	Nederland.
„ —	Ned. Ind.	El Machlaar.	Sech Osman b. Mahm. Almaskatie.	Sambas via Sumanap.
„ —	„ „	Arachmanie.	Mohamat Arip.	Banjermassing.
„ 5	Nederlandsche	Adm. Jan Evertsen.	C. P. Kuijper.	Nederland via Batavia.
„ —	Ned. Ind.	Aloewie Segaf.	Achmat.	Grissee.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Bestemming*	*Agenten*
Fransche	Nantaise.	H. Hairvaux.	In reparatie.	Fraser Eaton & Co.
Nederlandsche	Burgemeester van Reenen.	v. d. Meer v. Kuffeler.	Nederland.	Schimmelpenninck & Co
Ned. Ind.	Cheribon Packet.	Massinghen.	Onbepaald.	Van Leeuwen & Co.
„ „	Stoomboot Langen Lamongan.	Deigthon.	Bat. via Saramang.	Adam & Co.
Engelsche	Waverleij.	Ro-e.	Singapore.	„ „ „
Nederlandsche	Derkina Titia.	P. Esink.	Onbepaald.	P. Kervel & Co.
Engelsche	Margaret Connel.	Meikle.	„	Major Matzen & Co.
„	Princess.	A. K. N. Tremsame.	Bremen.	McMillan Marten & Co.
Nederlandsche	Laura en Adèle.	H. F. L. C. von Noël.	Batavia.	Van Eck & Co.
Ned. Ind.	Stoomboot Macassar.	F. H. Schmidt.	Moluc. Mac. en Timor.	Cores de Vries.
„ „	Fathool Moebarak.	Said S. b. H. Segaf.	Priam., Sum. en Padang.	Gezagvoerder.
Balische	Pinang.	Rangawa.	Balie.	„

Vertrokken Passagiers.

Met de Ned. bark *Ida*, een gepasporteerde en een gegageerde militairen.— Met de Ned. Ind. bark *El Machlaar*, een inl. militair, een vrouw en 4 bannelingen.— Met de de Ned. Ind. bark *Arachmanie*, bannelingen.— Met het Nederl. schip *Admiraal Jan Evertsen*, officier van administratie 3de klasse C. J. S. Court.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. wachtschip Batavia; het stoomschip Suriname; de schoenerbrik Egmond; het stoomschip Amsterdam, Gouv. stoom-advies-vaartuig Tjipanas en Bennet; de schepen Nantaise, Faidul Moebarak en Princess; de stoomschepen Ambon en Langen Lamongan; de barken Fatal Maän, Adrakool Haer, Anis Balgijer, Ida, Laura en Adele, Burgemeester van Reenen, Al Adenie, Mandarijn, Maas Dennok, Weltevreden, Tian Taij, Derkina Titia en Fathoor Rachman; de brik Cheribon Packet; de schoeners Bella, Machmoed, So-Ookdin Masshoer en Moostarie; en de kotter Riengiet.

Aan- en Uitvoer te Soerabaya van den 5den tot en met den 6den Junij 1857.

AANVOER.

Van Banjarmassing per de Ned. Ind. brik *Moostarie*, gezagv. Said Mohamat Alhabassij, agent Gezagvoerder.

20 picols was, Sech Mohamat; 4000 stuks maloekoematten, 1800 stuks kadjang matten, 1500 stuks visch, 8 picols medicijnen en kleinigheden, Gezagvoerder.

Van Singapore per de Nederl. Ind. bark *Fathool Rachman*, gezagv. Said Alie Alhadie, agent Said Aboebakar bin Sech Segaf.

1300 krandjangs gambier, Gongotian; 1 vat visch kuiten, Sech Oemar Bahanan; 12 stuks water potten, 2 stellen aardewerk, Spell; 34 picols zwarte peper, 57 collies diverse en 2 zakken medicijnen en kleinigheden, Order.

UITVOER.

Naar Sumanap en Sambas per de Ned. Ind. bark *Elmachlaar*, gezagv. Sech Osman bin Mohamat Almaskatie.

2 balen witte madapollams, McMillan Marten & Co; 26 kisten inhd. lijnwaden en kleinigheden, diverse Arabieren.

Naar Banjarmassing per de Ned. Ind. bark *Arachmanie*, gezagv. Mohamat Ariep.

$10^{80}/_{100}$ picols koperwerk, Baolan.

Naar Nederland per het Ned. schip *Ida*, gezagv. A. Van der Eyk.

1087 kannen arak, $712^{23}/_{100}$ picols suiker, 1568 picols tabak, 5 picols indigo, 60 picols rotting, 45,000 stuks jav. sigaren, P. Kervel & Co; 2520 schuitjes tin, weg. 1800 picols, 369 stuks buffelhuiden, 1517 stuks runderhuiden, N. H. M.; $378^{95}/_{100}$ picols tabak, Schimmelpenninck & Co; $85^{46}/_{100}$ picols tabak en $82^{22}/_{100}$ picols tabak (afval), Adam & Co; 22 picols lange peper, 40 picols kaneel, $7^{6}/_{100}$ picols koe-hoorns, Major Matzen & Co.

Naar Nederland en Batavia per het Ned. schip *Admiraal Jan Evertsen*, gezagv. Kuiper.

30 leggers arak, 93 stuks buffel huiden, 924 stuks koehuiden, Kruer von Oven & Co; $159^{5}/_{100}$ picols rotting, $534^{43}/_{100}$ picols tabak, $9252^{68}/_{100}$ picols suiker, $5^{51}/_{100}$ picols notenmuscaat, $1^{46}/_{100}$ picols foelie, 33 kistjes kajjoe poetieolie, Fraser Eaton & Co; 295 stuks buffelhuiden, van Leeuwen & Co; 118,963 ℔ tabak, N. H. M.; $1011^{90}/_{100}$ pikols suiker, Ruyl Cramer & Co; 1 kist inhd. fr. zijde en kleinigheden, Geb. Kocken.

Marktprijzen.

SUIKER N°. 16 per picol *f* 22 à *f* $22^{1}/_{4}$.—
KOFFIJ per picol. Nominaal.
RIJST (CARGA) per kojjang *f* 120 à *f* 125.—
Id. (WITTE) „ „ *f* 150 à 160.—
KOEHUIDEN per 100 st. *f* 500.—
ARAK per legger *f* 120.—
OLIE (KLAPPER) per picol.
OLIE (KATJANG).
KADJANG MATTEN.
ROTTING.
WISSELKOERS 104 à 105 %